

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Beslissing van de Vlaamse Regering houdende erkenning van de realisatie van het project voor de vervanging van de Waasmunsterbrug in de N446 over de Durme te Waasmunster, als vereist om een dwingende reden van groot openbaar belang

Samenvatting

Het Agentschap Wegen en Verkeer, afdeling Wegen en Verkeer Oost-Vlaanderen, wenst de Waasmunsterbrug in de N446 over de Durme te Waasmunster te vervangen door een nieuwe brug. Dit in lijn met de huidige normen inzake verkeersveiligheid, in het bijzonder fietsveiligheid, om zo deze missing-link in het project dat de N446 van Dendermonde over Hamme tot en met Waasmunster voorziet van veilige en comfortabele enkelrichtingsfietspaden weg te werken.

Het milieueffectenrapport voor het gehele project omvat een passende beoordeling zoals voorzien in artikel 36ter, §3 van het Natuurdecreet (Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu). Uit de passende beoordeling blijkt dat ten gevolge van het project een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone, in de zin van artikel 2, 43° Natuurdecreet te verwachten is.

In dat geval kan, gelet op artikel 36ter, §5, van het Natuurdecreet, de vergunning voor het project slechts verleend worden nadat is gebleken dat er voor de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone geen minder schadelijke alternatieve oplossingen zijn en omwille van dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. Bovendien kan de vergunningverlenende overheid de vergunning slechts verlenen nadat voldaan is aan de compenserende en andere maatregelen vermeld in artikel 36ter, §5, tweede lid. Krachtens het vierde lid van artikel 36ter, §5, is het de Vlaamse Regering die oordeelt over het bestaan van een dwingende reden van groot openbaar belang.

Uit de verscherpte natuurtoets (als zijnde een onderdeel van het project-MER) blijkt dat ten gevolge van het project er onvermijdbare en onherstelbare schade aan VEN-gebied te verwachten is. Dit betekent dat de omgevingsvergunning slechts kan verleend worden met toepassing van de afwijkingsprocedure van art. 26bis, §3 Natuurdecreet. Volgens art. 26bis, §3, laatste lid Natuurdecreet oordeelt de Vlaamse regering ook in dat geval over het bestaan van een dwingende reden van groot openbaar belang.

Op basis van de motieven vermeld in onderhavige nota is de conclusie dat de realisatie van het beschreven project vereist is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsvelden:

- Omgeving en Natuur:

Het projectgebied overlapt met Habitat- en Vogelrichtlijngebied, evenals VEN-gebied welke ook onderling overlappen:

- Het Habitatrichtlijngebied 'Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent' (BE2300006) wordt doorsneden door de N446.
- Het projectgebied bevindt zich daarnaast in Vogelrichtlijngebied. Het betreft het gebied 'Durme en de middenloop van de Schelde' (BE2301235).
- Ten noorden van de Durme is aan beide zijden van de N446 VEN-gebied gesitueerd, meer bepaald het GEN-gebied (Grote Eenheid Natuur) 209 van 'De Vallei van de Durme'. In tegenstelling tot het Habitat- en Vogelrichtlijngebied, situeert het VEN-gebied zich ook ten zuiden van de Durme, meerbepaald direct stroomopwaarts van de Durmebrug.
- Ten westen van de weg Durmebrug zijn percelen van het erkend natuurreservaat 'Durmemeersen' (E-137) gelegen. Op de linkeroever betreft het de zone Moerasput, die ter hoogte van het projectgebied in grote mate overlapt met eerder genoemde beschermde gebieden. Op de rechter Durmeoever gaat het om een weiland dat deel uitmaakt van het reservaat.

Het project geeft hierbij aanleiding tot:

- Onvermijdbare en onherstelbare schade aan VEN gebied GEN 209 'De Vallei van de Durme' in de vorm van:
 - Inname en ontbossing van ca 1200 m² bos, waarvan geen effectieve ontbossing binnen VEN en erkend natuurreservaat ten westen van de brug op linkeroever
 - (minstens tijdelijke) inname van ca 5000 m² aan ruigte, dijk en ca. 500 m² aan rietland op de oevers,
- Betekenisvolle aantasting van Habitatrichtlijngebied BE2300006 Schelde- en Durme estuarium van de Nederlandse grens tot Gent' in de vorm van:
 - Inname van een zoekzone voor habitat 91E0, evenwel zonder inname van actuele vegetatie, de overlap betreft talud en wegdek bestaande brug;
 - Inname van 4300 m² van een zoekzone voor habitat 1130 'estuarium' (momenteel niet habitatwaardig als akker en waardevol jong loofbos);
 - (minstens tijdelijke) inname van ca 5000 m² aan ruigte, dijk en ca. 500 m² aan rietland op de oevers,
 - Maximum 110 m² inname van bedding Durme door pijler (permanent) en tijdelijke funderingspalen, habitatype 1130 estuaria. Een gelijkaardige oppervlakte komt vrij door de afbraak van de pijlers van de bestaande brug.
- Voor wat betreft SBZ-V BE2301235 Durme en de middenloop van de Schelde is er geen sprake van betekenisvolle effecten.

- **Mobiliteit en Openbare werken:**

De N446 is ter hoogte van het projectgebied gecategoriseerd als lokale verbindingsweg (Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen 1997) tussen de 3 kernen Waasmunster, Hamme en Dendermonde.

In het regionaal mobiliteitsplan, dat werd goedgekeurd door de toenmalige minister van mobiliteit en openbare werken op 6 februari 2024, is beslist om de N446 ten zuiden van de E17 (richting Hamme) als Interlokale weg te selecteren. Deze maakt daarmee deel uit van het dragend netwerk. De interlokale wegen (IW) verbinden niet-aanpalende gemeenten met elkaar (Waasmunster, Hamme en Dendermonde), met de stedelijke gebieden (Dendermonde) en met het hoofdwegenet (E17). Deze ontsluit hierbij belangrijke recreatieve en economische attractiepolen. De Waasmunsterbrug in de N446 over de Durme is de enige oeververbinding over de Durme binnen de gemeente Waasmunster voor het gemotoriseerd verkeer.

Volgende projecten van AWW dragen bij tot deze doelstelling:

Ombouw/Heraanleg N446 in Dendermonde, Hamme en Waasmunster. Het voorliggend project voor de Waasmunsterbrug en aanloophelling hiernaartoe vormt op vandaag de missing-link in het project dat de N446 van Dendermonde over Hamme tot en met Waasmunster voorziet van een herinrichting met veilige en comfortabele enkelrichtingsfietspaden.

Het project voor de vervanging van de Waasmunsterbrug in de N446 over de Durme te Waasmunster kadert binnen de beleidsdoelstellingen en -nota's voor het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken, meer bepaald:

- Het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP)
- Vlaamse Mobiliteitsvisie 2040, waarbij het project invulling geeft aan de duurzame en veilige verbinding en bereikbaarheid langs de N446 over de Durme en maximaal inzet op verkeersveiligheid voor de actieve weggebruiker met het oog op geen zware verkeersslachtoffers tegen 2050
- De visie rond mobiliteit en openbare werken zoals beschreven in het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024 – 2029 en de beleidsnota 2024-2029.

VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Ministerieel besluit over het bestaan van dwingende redenen van groot openbaar belang voor, en over de schadebeperkende en compenserende maatregelen die moeten worden genomen in het kader van het project “Nieuwe Waasmunsterbrug in de N446 over de Durme te Waasmunster (kmpt. 4.22-4.85)”- 18/07/2024 door de toenmalige ministers:

- Vlaams Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, Zuhail Demir
- Vlaams Minister van Mobiliteit en Openbare Werken, Lydia Peeters

In dit Ministerieel besluit wordt het bestaan van dwingende redenen van groot openbaar belang in de zin van artikel 26, §3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, voorlopig vastgesteld. De definitieve vaststelling vindt plaats door de Vlaamse Regering na afloop van het openbaar onderzoek tijdens de omgevingsvergunningsaanvraag. Hierin worden tevens de schadebeperkende en compenserende maatregelen opgelegd.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 15/01/2025. Een begrotingsakkoord is niet vereist.

2. INHOUD

Dwingende reden groot openbaar belang (DRGOB):

Voor wat betreft de motivering inzake de voorstelling van het Project, de probleemstelling inzake de vergunbaarheid van het Project, het gebrek aan minder schadelijke alternatieven, de afweging dwingende reden groot algemeen belang, de compenserende maatregelen, de actieve instandhoudingsmaatregelen en de schadebeperkende maatregelen, kan worden verwezen naar de “Verantwoordingsnota DRGOB” (Zie bijlage bij deze nota).

De Vlaamse Regering sluit zich aan bij de inhoud van deze “Verantwoordingsnota DRGOB” en maakt zich deze motivering eigen.

Opmerkingen en bezwaren op de verantwoordingsnota DRGOB vanuit adviesinstanties en/of vanuit het openbaar onderzoek tijdens de omgevingsvergunningsprocedure:

De verantwoordingsnota DRGOB met inbegrip van zijn bijlagen en het Ministerieel besluit over het bestaan van dwingende redenen van groot openbaar belang en de compenserende maatregelen, doorliepen het openbaar onderzoek. Dit openbaar onderzoek vond plaats van 10 november 2024 tot 10 december 2024. Er werden in het kader van dit openbaar onderzoek door 2 bezwaarschrijvers, 4 digitale bezwaarschriften (waarvan 3 door eenzelfde persoon) ingediend. De hierin vermelde bezwaren en opmerkingen worden behandeld in de bijlage “OMV2024081854 - Nieuwe Waasmunsterbrug thv de N446 over de Durme - verwerking bezwaarschriften”.

Er wordt geconcludeerd dat de opmerking en bezwaren rond de DRGOB, de verantwoordingsnota en de ADC-toets¹ ongegrond zijn. Ook de bezwaren/opmerkingen op de passende beoordeling en verscherpte natuurtoets en op het project-MER, die relevant zijn voor de conclusies in de nota DRGOB en ADC-toets, werden hierin opgenomen en weerlegd.

¹ ADC-toets

1. er zijn geen alternatieven voorhanden (A)
2. er is een dwingende reden van groot openbaar belang aanwezig (D)
3. er worden compenserende maatregelen genomen (C)

Het Agentschap voor Natuur en Bos stelt in zijn advies d.d. 16/12/2024 met referentie AVES/LS/OMGC/WAS/24-216551 omtrent de DRGOB en compensatie dat:

- De compenserende maatregelen voldoen aan de juridische vereisten en aanvaard worden.
- Vooraleer de vergunning kan afgegeven worden dient conform artikel 26bis§3 en artikel 36ter§5 van het natuurdecreet nog een beslissing te vallen over de aanwezigheid van dwingende redenen van groot openbaar belang. Voor het Vlaams ecologisch netwerk is er al een principieel besluit van de vorige ministers van enerzijds omgeving en anderzijds openbare werken. Na het openbaar onderzoek kan dit bevestigd worden door de Vlaamse regering waarvan de desbetreffende ministers deel van uitmaken. Zonder bevestiging van de Vlaamse Regering kan de vergunning niet verleend worden.

De Vlaamse Regering had bij het verlenen van dit advies nog geen beslissing genomen omtrent de dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. De Vlaamse Regering wachtte hiervoor op de resultaten van het openbaar onderzoek en op de reacties van de adviesinstanties. Deze beslissing moet genomen worden vooraleer de vergunning wordt verleend.

Vanwege de overige adviesinstanties werden geen opmerkingen geformuleerd ten aanzien van de verantwoordingsnota DRGOB. In het advies van de “Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplannen en -projecten (GOP)” werd de beslissing door de Vlaamse regering als voorwaarde geformuleerd voor het verlenen van de vergunning:

- De vergunning kan slechts verleend worden indien de Vlaamse regering vaststelt dat dit project vereist is omwille van dwingende redenen van groot openbaar belang.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Voorliggend voorstel van beslissing heeft geen bestuurlijke impact.

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend voorstel van beslissing heeft geen budgettaire impact.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen voor wat betreft hun personeel, hun werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

De beslissing van de Vlaamse Regering over de dwingende reden van groot openbaar belang zal worden meegedeeld aan de vergunningverlenende overheid, de Vlaamse overheid.

Deze laatste kan, zonder een met redenen omklede beslissing van de Vlaamse Regering dat het project gerealiseerd moet worden omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, niet overgaan tot het verlenen van de vergunning. Zij moet bijgevolg over deze beslissing beschikken voor het verstrijken van de termijn waarover zij beschikt om een beslissing over de vergunningsaanvraag te nemen, i.e. voor de uiterste beslissingsdatum 21/02/2025 voor de lopende vergunningsaanvraag.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

Het project voor de vervanging van de Waasmunsterbrug in de N446 over de Durme te Waasmunster is ingegeven door dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, zoals vermeld in artikel 26bis, §3 en artikel 36ter, §5 van het decreet van 21/10/1997 betreffende het natuurbewoud en het natuurlijk milieu.

Vlaams minister van Omgeving en Landbouw

Jo Brouns

Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport

Annick De Ridder

Bijlagen:

- Verantwoordingsnota DRGOB en diens bijlagen zoals deze integraal deel uitmaakten van de omgevingsvergunningsaanvraag:
 - o Verantwoordingsnota DRGOB
 - o Liggingsplan
 - o Inplantingsplan
 - o Foto's plaats geplande activiteit
 - o Weigering voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken d.d. 06/12/2022
 - o Passende beoordeling en Verscherpte natuurtoets met inbegrip van een uitgewerkt voorstel van de schadebeperkende en compenserende maatregelen
 - o Project-MER, door de dienst MER goedgekeurd op 13/12/2024 (met inbegrip van de passende beoordeling en verscherpte natuurtoets)
- Ministerieel besluit over het bestaan van dwingende redenen van groot openbaar belang voor, en over de schadebeperkende en compenserende maatregelen die moeten worden genomen in het kader van het project "Nieuwe Waasmunsterbrug in de N446 over de Durme te Waasmunster (kmpt. 4.22-4.85)"
- In het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag afgeleverd advies van ANB d.d. 16/12/2024
- Verwerking bezwaarschriften - OMV2024081854 - Nieuwe Waasmunsterbrug thv de N446 over de Durme
- Advies inspectie van Financiën